

pražský
studentský
summit

DELEGÁTŮV PRŮVODCE

Delegátův průvodce G20

Markéta Macháňová

marketa.machanova@amo.cz

AMO.CZ

Úvodní slovo

Milé delegátky, milí delegáti,

je mi velkou ctí, že jste si pro svoji cestu Pražským studentským summitem vybrali model G2o. V následujícím dokumentu vám představíme to nejpodstatnější, co před samotným startem ročníku potřebujete vědět, stejně jako odkazy na místa, kde se v případě zájmu dozvíte víc.

Model G2o je tu pro vás, abyste se lépe zorientovali ve stále komplikovanějším světě, jehož jsme součástí. Naučíme se na problémy každodenního života dívat z vícero perspektiv, hledat kompromis, spolupracovat a být otevření novým myšlenkám. Pokusíme se společně vytvořit prostředí, ve kterém se nebudete bát poznávat, učit se novým věcem a rozvíjet své schopnosti.

Využijte našeho společného času na maximum, buďte zvědaví a aktivní, nebojte se navazovat nová přátelství a buďte sami sebou, protože vy jste Summit společně s námi.

Těším se, těšte se také!

Za tým G2o

Aleš Khol

předseda G2o

1 Základní informace o G20

G20 (Group of Twenty) je **mezinárodní fórum pro představitele vlád a guvernéry centrálních bank**. Mezi členy patří dvacet největších ekonomik současného světa, jedná se tedy o 19 států a Evropskou unii (ta je reprezentovaná Evropskou komisí a Evropskou centrální bankou).¹ V těchto státech žije přes 60 % světové populace a zaujímají přibližně polovinu povrchu planety. Jejich ekonomiky tvoří dohromady přibližně 85 % světového HDP a probíhá v nich 75 % světového obchodu.² G20 byla založena v roce 1999 s cílem vytvořit platformu pro diskuzi o strategii pro finanční stabilitu a budoucí světovou prosperitu.³ Původně se jednalo pouze o setkání ministrů financí a guvernérů centrálních bank, postupně se ale oblast zájmu G20 rozšířila, a to bylo reflektováno i změnou struktury. Od roku 2008 probíhá každý rok summit G20, kde členové diskutují aktuální problémy a výzvy globální ekonomiky.⁴ V rámci přípravy na samotný summit se několikrát ročně setkávají pracovní skupiny G20, delegáti členských států, ministři financí a guvernéři centrálních bank.⁵

2 Organizace a činnost G20

2.1 Kdo zastupuje státy v G20?

Na summitu G20 se setkávají delegace zastupující jednotlivé členské země. Lídrem příprav před samotným summitem je v každé zemi tzv. **Sherpa**, neboli zástupce hlavy státu zodpovědný za orientaci v tématech a podkladech vzniklých činnostmi různých pracovních skupin G20.⁶ Sherpa hraje stěžejní roli ve vyjednávání a hledání konsenzu, s touto rolí je proto spojena velká zodpovědnost.⁷

2.2 Předsednictví

Předsednictví G20 každoročně rotuje mezi členskými státy, přičemž země, která předsedá, spolupracuje se svým předchůdcem a nástupcem. Tento koncept je nazýván **Troika** a pomáhá zajistit kontinuitu programu. V současné době jsou zeměmi troiky Itálie, Indonésie a Indie.⁸

G20 nemá stálý sekretariát. Agendu a koordinaci práce zajišťují sherpové spolu s ministry a guvernéry centrálních bank.⁹

2.3 Jak vypadá pracovní proces?

Pracovní proces G20 se rok od roku mění. Schůzky ministrů a náplň práce pracovních a expertních skupin určuje předsednická země v souladu s prioritními oblastmi a programy daného roku.¹⁰

2.4 Sherpa track a finance track

Zasedání pracovních skupin často předsedají jedna vyspělá a jedna rozvíjející se ekonomika.¹¹ Tato setkání se konají s cílem sdílet konkrétní poznatky a doporučení. Výstupy z činnosti pracovních skupin obvykle putují k ministrům pro danou oblast. Některé z těchto výstupů se dostanou až k hlavám států prostřednictvím jejich osobních zástupců (sherpů). Stejně tak se k zástupcům hlav států dostávají výstupy z jednání ministrů financí a guvernérů centrálních bank.¹² O zasedání pracovních skupin a jiných iniciativ se v rámci G20 často hovoří jako o **sherpa track**, proces setkávání ministrů financí, guvernérů centrálních bank a vyjednávačů nad ekonomickými tématy se pak v terminologii G20 označuje pojmem **finance track**.¹³

2.5 Jakými tématy se G20 zabývá?

Agenda G20 pokrývá především problematiku důležité pro vývoj současného globalizovaného světa. Témata se týkají především ekonomiky a jejího rozvoje, avšak pod tímto pojmem si můžeme představit mnohé. Ač se témata obvykle vztahují k ekonomickým otázkám, jejich význam je zpravidla rozsáhlejší a netýká se pouze členských států G20.

Pro rok 2023 bylo vybráno motto: „*One Earth, One Family, One Future*.”¹⁴ Prioritní oblasti nadcházejícího summitu jsou následující:

- Zelený rozvoj, financování klimatu a životní styl pro životní prostředí;
- Zrychlený, inkluzivní a odolný růst;
- Urychlení pokroku v plnění cílů udržitelného rozvoje;
- Technologická transformace a digitální veřejná infrastruktura;
- Mnohostranné instituce pro 21. století;

- Rozvoj vedený ženami.

Příklady témat předešlých zasedání:

- Stanovení finančních, hospodářských a správních struktur na záchranu lesů a oceánů¹⁵
- Umělá inteligence zaměřená na člověka: od principů k proveditelným a sdíleným opatřením¹⁶
- Budoucnost práce¹⁷
- Účast žen na trhu práce¹⁸

2.6 Jak probíhají jednání?

Vzhledem k neformálnější struktuře dává G20 prostor různým typům vyjednávání oproti debatám v jiných mezinárodních organizacích (například OSN), kde je jednání mnohem více svázáno formálním jednáním řádem.

Předsednická země také každoročně zve další státy, které se podílí na pracovním procesu, aniž by byly stálými členy skupiny G20. Na samotném summitu je také přítomno několik mezinárodních

a regionálních organizací, což dává fóru ještě širší zastoupení.¹⁹

2.7 Jaké jsou výstupy práce G20?

Vrcholem práce G20 v každém cyklu je společné prohlášení vyjadřující závazky a vize členů do budoucna. **Leaders' declaration**, jak se tento dokument nazývá, je sestaven z vybraných doporučení a výstupů vzešlých ze setkání pracovních skupin, ministrů a zástupců hlav států během celého roku. V dokumentu jsou také identifikovány hlavní výzvy pro budoucnost ve vybraných oblastech.²⁰

Výsledný dokument je konsenzuální.²¹ I přesto však postojí země během jednání G20 a výstupy obsažené v Leaders' declaration nemají žádnou právní závaznost. Pokud jakákoliv země ze skupiny poruší své závazky vyplývající z deklarace, nehrozí této zemi ze strany mezinárodní komunity ani jiných mezinárodních organizací žádné sankce.²²

3 Model G20 na Summitu

Model G20 se od ostatních modelů poněkud liší svou strukturou. Ta do velké míry reflektuje skutečnou strukturu G20, v mnoha ohledech však byla pozměněna tak, aby lépe vyhovovala účelům našeho vzdělávacího projektu. V úvahu je také nutné brát to, že se určité aspekty fungování G20 každým rokem s nástupem nové předsednické země mění, hledali jsme proto strukturu, která bude v co největší míře univerzální a adaptovatelná i pro další ročníky Pražského studentského summitu.

3.1 Jaká je struktura modelu G20?

Jak již bylo zmíněno, G20 nemá stálý sekretariát. Úloha organizovat a řídit jednání tak každoročně připadá předsednické zemi. V našem modelu tuto roli administrativního zajištění zajišťuje přípravný tým Pražského studentského summitu, delegace zastupující současnou předsednickou zemi proto nemá žádné zvláštní povinnosti ani výhody oproti ostatním členům skupiny G20.

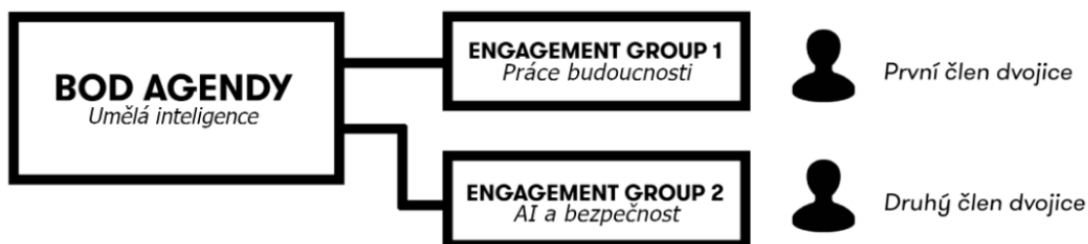
V modelu G20 taktéž nenajdete delegaci Evropské unie – a to zejména proto, že její zastupování by na delegáty kladlo oproti ostatním neúměrně větší nároky. Hlas EU ale v debatě chybět nebude: jsou zde přítomny tři

významné členské státy EU jako stálí členové skupiny G20, s pohledem Evropské unie na projednávané problematiky se pak účastníci budou moci různou formou seznámit v průběhu ročníku.

3.2 Průběh ročníku

Na Summitu se spolu budeme potkávat od října do začátku dubna. Celkem nás v průběhu ročníku čeká pět workshopů. Programu v G20 bude vždy vyhrazena odpolední část. Můžete se těšit nejen na seznámení se s probíranými tématy a jejich předjednání, ale i na prostor pro vaši aktivitu. Nebudete ochuzeni ani o rozvoj v oblastech znalostí o mezinárodních vztazích, argumentace, kreativního myšlení nebo užitečných soft skills. Celý ročník vyvrcholí závěrečnou konferencí na začátku dubna.

Tento rok se budeme věnovat dvěma vybraným bodům agendy – **umělé inteligenci** a **námořnímu obchodu**. Mimo to však budete mít v průběhu ročníku příležitost navrhnout a v jednoduché verzi také zpracovat třetí bod agendy dle vaší volby.

3.2.1 Workshopy

V průběhu ročníku se delegáti zastupující spolu ve dvojici jeden stát vžijí do role sherpů. V průběhu pěti přípravných setkání je tak jejich hlavním úkolem projednanou problematiku poznat co nekomplexněji a identifikovat priority, které bude jejich stát prosazovat v jednání. Každý ze dvojice bude mít možnost se probíranými tématy zabývat z jiného úhlu pohledu – a díky tomu se poté ve vyjednávání doplňovat.

U každého tématu se dvojice rozdělí do dvou **engagement groups**. V každé z těchto engagement groups se budeme zabývat jiným aspektem zastřešujícího tématu. Každý z dvojice tak bude mít přehled o tématu z trochu jiné stránky.

Před samotným jednáním budou delegace mít prostor se sejit v rámci takzvaných **working groups**. Ve working groups se potkává několik delegací států podobně smýšlejících o dané problematice, budou tak mít možnost si navzájem prezentovat postoje svých států a pokusit se přesvědčit ostatní o společných prioritách ve vyjednávání.

3.2.2 Závěrečná konference

Během samotného jednání na závěrečné konferenci se delegace vžijí do role zástupců členských států G20. Ve dvojici tak budou mít za úkol během vyjednávání vyjádřit názor zastupovaného státu a přesvědčit o něm ostatní. Budou mít příležitost společně zúročit dovednosti a znalosti nabyté v průběhu celého ročníku během hledání kompromisů a diskusí o podobě závěrečné Leaders' declaration, která reflektuje priority a hodnoty největších ekonomik světa.

Na rozdíl od skutečného summitu G20 se v našem modelu pro účely simulace striktně nedržíme toho, že výsledný dokument musí být posvěcen souhlasem všech přítomných zemí. Pro jeho přijetí se ale musí vyslovit velká většina členských států (konkrétně 80 %), je zde proto velký prostor naplno využít své argumentační a přesvědčovací schopnosti.

4 Užitečné odkazy

Chcete se nás na něco zeptat, omluvit se z přípravného setkání nebo s něčím pomoci? Pro veškeré vaše dotazy jsme k dispozici na **e-mailu**. Emailová adresa předsedy modelu G20 je ales.khol@amo.cz, stejně tak i jakéhokoli dalšího člena přípravného týmu zastihnete na adrese ve formátu **jmeno.prijmeni@amo.cz**

Zůstaňte s námi v kontaktu i na sociálních sítích! Užitečné informace i možnost propojení se svými spoludelegáty najdete v naší delegátské facebookové skupině:

<https://www.facebook.com/groups/998751267980876>.

Fotky z workshopů i možnost nahlédnout pod pokličku toho, co zrovna dělá předsednictvo G20, najdete na našem modelovém instagramu pod tagem **@pss_g20**.

Všechny podstatné informace o projektu najdete na webu studentsummit.cz. Instagramovou stránku Pražského studentského summitu najdete pod tagem **@praguestudentsummit**, facebookovou pod odkazem <https://www.facebook.com/studentsummit>.

Jestli jste si po přečtení průvodce řekli: „Líbí se mi ten stručný formát, ale nebylo toho na mě dost, a taky bych si rád/a počel/a pro změnu anglicky,“ je tu pdf přímo pro vás. Jedná se o desetistránkové čtení, které vám dodá historický podklad k fungování skupiny G20 a informace o jejím globálním angažmá.

<http://aei.pitt.edu/102452/1/6.pdf>

Webová stránka letošního summitu G20. Prozradí vám základní témata probíraná na summitu a můžete zde i sledovat průběh zasedání.

<https://www.g20.org/en/>

Jako rozšiřující čtení v případě, že vás zaujalo to, že země G20 nejsou povinny dodržovat své závazky v Leaders' declaration, doporučujeme tento článek.

<https://www.boell.de/en/2016/12/05/power-and-legitimacy-g20-multilateral-governance-system>

Sekce britského The Guardian zaměřená na novinky ze zemí G20.

<https://www.theguardian.com/world/g20>

Poslední doporučená stránka sice není velmi přehledná, ale pokud hledáte cokoliv ze schůzí G20, toto je vaše encyklopedie.

<http://www.g20.utoronto.ca/>

A konečně, pokud byste se někdy chtěli G20 věnovat z odbornějšího hlediska, níže poskytujeme dobré akademické publikace, na které jsme narazili při tvorbě našeho modelu.

Hajnal, Peter I. (2016). *The G20: Evolution, Interrelationships, Documentation*. Global Financial Series. Routledge.

Hilbrich, Sören, and Jakob Schwab (2013). „Towards a more accountable G20? Accountability mechanisms of the G20 and the new challenges posed to them by the 2030 Agenda”. *German Development Institute (DIE)*. Discussion Paper (13) 2018.

Kirton, John (2016). *G20 governance for a globalized world*. Routledge.

Luckhurst, Jonathan (2016). *G20 since the global crisis*. Springer.

Slaughter, Steven (2013). „The prospects of deliberative global governance in the G20: legitimacy, accountability, and public contestation”. *Review of international studies*, 39 (1). 71-90

5 Zdroje

¹ What is the G20. *G20 Foundation* [online]. [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20230301140833/https://www.g2ofoundation.org/g20/what-is-the-g20>

² About the G20. *G20 Presidency of Indonesia* [online]. 2021 [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20221004180502/https://g20.org/about-the-g20/>

³ About the G20: Origins of the G20. *G20 Presidency of Indonesia* [online]. 2021 [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20221004180502/https://g20.org/about-the-g20/>

⁴ G20 Summits. *G20 Information Centre* [online]. G20 Research Group, University of Toronto, 1.12. 2021 [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: <http://www.g20.utoronto.ca/summits/index.html>

⁵ About the G20: Origins of the G20. *G20 Presidency of Indonesia* [online]. 2021 [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20221004180502/https://g20.org/about-the-g20/>

⁶ HAJNAL, Peter I. The evolving G20 system. In: *The G20: Evolution, Interrelationships, Documentation* [online]. 2019-1-24, s. 43 [cit. 2023-10-09]. ISBN 9781351266802. Dostupné z: <https://doi.org/10.4324/9781351266802>

⁷ Tamtéž, s. 206

⁸ About the G20: How the G20 works. *G20 Presidency of Indonesia* [online]. 2021 [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20221004180502/https://g20.org/about-the-g20/>

⁹ Tamtéž

¹⁰ Workstreams. *G20 Presidency of Indonesia* [online]. 2021 [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20221009120253/https://www.g20.org/workstreams/>

¹¹ Tamtéž

¹² Tamtéž

¹³ Workstreams: Sherpa track, Finance track. *G20 Presidency of Indonesia* [online]. 2021 [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20221009120253/https://www.g20.org/workstreams/>

¹⁴ *Overview of G20* [online]. 2023 [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: https://moes.gov.in/g20-india-2023/moes-g20?language_content_entity=en

¹⁵ Fixing financial, economic and governance structures to save forests and the ocean, and enhance their contributions to climate change solutions. *G20 Insights* [online]. [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: https://www.g20-insights.org/policy_briefs/fixing-financial-economic-and-governance-structures-to-save-forests-and-the-ocean-and-enhance-their-contributions-to-climate-change-solutions/

¹⁶ Human-centric AI: from principles to actionable and shared policies. *G20 Insights* [online]. 30.9.2021 [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: https://www.g20-insights.org/policy_briefs/human-centric-ai-from-principles-to-actionable-and-shared-policies/

¹⁷ G20 summit in Buenos Aires, Argentina, 30 November - 1 December 2018: Main results. *European Council* [online]. [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/international-summit/2018/11/30-01/>

¹⁸ ILO A OECD. *Women at Work in G20 countries: Policy action since 2020* [online]. 2021 [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/gender/OECD-ILO-2021-Women-at-Work-P%C3%B6lity-Action-Since-2020-G20-Italy.pdf>

¹⁹ About the G20: Participants. *G20 Presidency of Indonesia* [online]. 2021 [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20221004180502/https://g20.org/about-the-g20/>

²⁰ About the G20: How the G20 works. *G20 Presidency of Indonesia* [online]. 2021 [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20221004180502/https://g20.org/about-the-g20/>

²¹ HAJNAL, Peter I. G20 documentation. In: *The G20: Evolution, Interrelationships, Documentation* [online]. 2019-1-24, s. 193 [cit. 2023-10-09]. ISBN 9781351266802. Dostupné z: <https://doi.org/10.4324/9781351266802>

²² Tamtéž, s. 1

Pražský studentský summit

Pražský studentský summit je unikátní vzdělávací projekt existující od roku 1995. Každoročně vzdělává přes 300 studentů středních i vysokých škol o současných globálních tématech, a to především prostřednictvím simulace jednání čtyř klíčových mezinárodních organizací – OSN, NATO, G20 a EU.

Asociace pro mezinárodní otázky

AMO je nevládní nezisková organizace založená v roce 1997 za účelem výzkumu a vzdělávání v oblasti mezinárodních vztahů. Tento přední český zahraničně politický think-tank není spjat s žádnou politickou stranou ani ideologií. Svou činností podporuje aktivní přístup k zahraniční politice, poskytuje nestrannou analýzu mezinárodního dění a otevírá prostor k fundované diskusi.

Markéta Macháňová

Autorka je spolupracovnicí Asociace pro mezinárodní otázky a členkou přípravného týmu Pražského studentského summitu.

Autor: Markéta Macháňová

Imprimatur: Aleš Khol, Anna Marie Podlipná

Jazyková úprava: Tereza Hrachovcová, Sára Abboudová

Sazba: Tereza Hrachovcová, Čeněk Mědílek

Grafická úprava: Jaroslav Kopřiva

Faktická korektura: Filip Slaný, Matěj Hulička

**Vydala Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) pro
potřeby XXIX. ročníku Pražského studentského summitu.**

© AMO 2023

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)

Žitná 27, 110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 813 460

e-mail: summit@amo.cz

IČ: 65 99 95 33

www.amo.cz

www.studentsummit.cz